

Приказ

Универзитетски уџбеник вокално-инструменталне наставе/музике

Стојановић, Р. & Бјелобрк-Бабић, О. (2023). *Универзитетски уџбеник вокално-инструменталне наставе/музике*. Бања Лука: Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци и Арт Сцена д.о.о. стр. 194.

Андријана Вучетић Обადовић

Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет Никшић, Црна Гора

Мултимедијални *Универзитетски уџбеник вокално-инструменталне наставе/музике* ауторки са дугогодишњом педагошком и извођачком праксом Радмиле Стојановић и Озренке Бјелобрк Бабић представља новину у музичко-педагошкој литератури. На нашим просторима ово је први универзитетски уџбеник у области музичког описмењавања будућих учитеља и васпитача предшколске дјеце „који пружа дидактичко-методички обликовану интерактивну софтверску презентацију одређене групе музичких примјера (22 пјесме) са методичко-дидактичким упутствима из садржаја програма сродних /.../ академских предмета”: *Вокално-инструменталне наставе* (Учитељски факултет Универзитета у Београду) и *Вокално-инструменталне музике* (Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци).

Овај комплет садржи штампани уџбеник и УСБ стик са снимљеним аудио-визуелним анимацијама у дигиталном формату (поседна вриједност *Прилој 1 – нотни записи музичких примјера* вокалне, инструменталне и

вокално-инструменталне народне и ауторске музике). Наиме, фокус је на учењу хармонског музичког инструмента с пјевањем, што је у складу са садржајима наставних предмета *Вокално-инструментална настава* и *Вокално-инструментална музика*, што ову публикацију сврстава у категорију основни уџбеник.

Методолошки квалитетно концептиран, савремен и истовремено ослоњен на провјерена рјешења из наставне праксе у домену вокално-инструменталног описмењавања, првенствено будућих васпитача предшколске дјеце и учитеља, овај уџбеник по обиму, рецентној литератури и јасном стилу писања испуњава све узусе практичне примјене. Један од рецензена је исправно констатовао да овај уџбеник може бити користан и у музичком образовању будућих васпитача у оквиру наставног предмета *Музички љрактикум* (предмета чији су наставни садржаји добрим дијелом аналогни предметима *Вокално-инструментална настава* и *Вокално-инструментална музика* на учитељском студију)”.
121

Како ауторке наводе, методско становиште које заступају јесте да темељ садржаја овог уџбеника чини матерњи музички језик. Такође, према њиховим ријечима специфичан циљ публикације јесте подстицање мотивације студената ка редовнијем учењу, вјежбању и савладавању музичких примјера из нотног текста у недостатку непосредног контакта са предметним професором. Наиме, уџбеник је настао и као резултат рада са студентима током пандемије ковида 2020. и 2021. године када су ауторке биле у прилици да евидентирају позитивне и негативне стране онлајн наставе. Дио посвећен мотивацији за учење и о начину вјежбања свакако да ову публикацију издваја међу сроднима. На основу свега наведеног јасно је да је ријеч о материјалу вишеструке намјене. Нарочито користан може бити у иновирању и јачању музичких компетенција васпитача предшколске дјеце и професора разредне наставе, освјежавајући литературу за припрему креативних музичких активности у предшколским установама и у разредној настави музичке културе. Наведено потврђује и дата сагласност Министарства просвјете и културе Републике Српске, а на основу Мишљења Републичког педагошког завода, о кориштењу *Универзитетској уџбеника вокално-инструменталне наставе/музике* за припрему активности у предшколским установама и основним школама. Поред тога, ова публикација може бити вриједан дар свима који желе да се музички описмене и изводе музику.

Специфичност овог уџбеника у односу на досадашње публикације намијењене васпитачима и учитељима јесте комбиновање музичких задатака који представљају спој теорије и праксе, чиме студенти стичу, развијају музичке способности, учвршћују знања и вјештине што их осамостаљује за праћење и реализацију музичко-педагошке праксе у оквиру наставног предмета *Методика наставе музичке културе*, као и за успјешну реализацију разредне наставе *Музичке културе*, те за интегративни приступ настави на млађем школском узрасту. Неизмерно је важна спрега између наставних предмета *Вокално-инструментална настава/музика* и *Методика наставе музичке културе* за музичку компетентност будућих учитеља, у чему овај *Уџбеник* има своју специфичност.

Иновативним приступом, након *Предговора* са низом вриједних информација, обухваћено је неколико цјелина, а то су: *О свирању на клавиру са ијевањем у оквиру предмета Вокално-инструментална настава* и *Вокално-инструментална музика, Начин свирања музичких примјера на клавиру – описне методичке смјернице, Сјисак и редослијед музичких примјера по групама, Методичка ујутстава за интерактивно учење музичких примјера – описне смјернице, Водич за праћење аудио-визуелних анимација, Литература, Прилој 1 – Нотни записи музичких примјера* и *Прилој 2 – Материјали за ировјеру знања и вјештина*.

У првом дијелу *О свирању на кла-*

виру са њевањем у оквиру њредмења Вокално-инструментална настава и Вокално-инструментална музика говори се о вјештини свирања на клавиру као изузетно важном и корисном сегменту у музичком образовању будућих учитеља и васпитача предшколске дјеце. Поменут је однос стицања ове извођачке вјештине и на хармоници, сличности и разлике у односу на свирање на клавиру. Поред важности унисоног вокалног и инструменталног извођења, разрађен је појам „дидактичког пјевања” које ауторке дефинишу као „лијепо пјевање, складно природно пјевање са асоцијацијом на топло, радосно и искрено дјечје пјевање са њежном емоцијом у гласу”. У остварењу главног циља, музичког, вокално-инструменталног описмењавања студената ауторке даље настављају о оријентацији на клавијатури клавира, тонском систему и о биљежењу тонова у виолинском и бас кључу.

У поглављу *Начин свирања музичких њримјера на клавиру – оишије методичке смјернице* прегледно, јасно и зналачки читаоцу су представљена основна „правила” свирања на поменутом инструменту, од заузимања правилног положаја тијела при свирању, положаја прстију шаке на клавијатури, свирања на клавиру десном и лијевом руком, о примјени прсторета у обје руке, затим, о повезаности и односу кретања и обима мелодије са прсторетом, све до основних акорада и начина свирања акорада у лијевој руци у 2/4, 3/4 и 4/4 такту.

Након *Списка и редослиједа музич-*

ких њримјера њо ѡрујама слиједе *Методичка ѡуѡисѡва за инѡеракѡивно учење музичких ѡримјера – оишије смјернице*. Ту су анимације два огледна музичка примјера дата у спором и извођачком темпу, а потом слиједи по пет анимација музичких примјера у првој, другој, трећој и четвртој групи у извођачком темпу. Сваки примјер прати опис, одређена занимљивост о настанку, поријеклу, композитору, о васпитној вриједности пјесме, њеним музичким елементима. Студенти имају могућност да слушају (гледају) примјере онолико пута колико им је потребно да тачно репродукују музику, поступно савладавајући вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне задатке. Да би се кориснику олакшао рад у неколико корака представљена је организација дигиталне анимације, тј. кораци за увјежбавање музичких примјера.

Управо пето поглавље – *Водич за ѡраћење аудио-визуелне анимације* корисницима појашњава техничка рјешења аудио-визуелних музичких анимација за свирање на клавиру с пјевањем. Ту су прегледно дате све информације за правилно кориштење слајдова. Дакле, наведено употпуњују *Методички кораци за инѡеракѡивно учење и коришићење анимација, Конкрејтна ѡримјена методичких корака на музичком ѡримјеру, те Додаѡак: моѡивациона ѡуѡисѡва за смислено вјежбање* гдје се истиче значај мотивације за учење музике и правилно вјежбање.

Јасно је да је ријеч о уѡбенику који подстиче студенте у њиховом музичко-педагошком стасавању, али и

мотивише учитеље у пракси у њиховом одржавању музичких компетенција и у стручном усавршавању и професионалном развијању. Такође, у овом раду вриједном пажње акценгован је квалитет савремене наставе и кориштење технолошких достигнућа што будуће учитеље усмјерава и на значај цјеложивотног учења.

Литературу чини биран попис из више области у сфери музике, након чега слиједи *Прилој 1* са нотним записима музичких примјера праћених анимацијама. У *Прилоју 2* су питања и задаци из различитих музичких дисциплина утканих у садржаје сродних наставних предмета *Вокално-инструментална настава* и *Вокално-инструментална музика*, а то су: Теорија музике – основи музичке писмености, Хармонија, Музички облици и Солфеђо. Саставни дио овог прилога су и примјери из традиционалне народне музике, те брижно бирани примјери ауторске музике различитих стилских епоха којима су интегрисане теорија и пракса. Потом, ритмичке и парлато вјежбе, вјежбе у

функцији систематизације градива, бројалице и вокализе, а то свједочи о свеобухватној стручној и савјесној изради публикације.

На основу свега наведеног, овај рукопис достигнутим квалитетом носи непресушни задатак, првенствено за примарне кориснике, а то је унапређивање музичке писмености, очување духовног и културног идентитета, његовање мултикултуралности и промовисање квалитета васпитања и образовања у споју традиције и савремених токова, а све је усмјерено на развој потенцијала ученика у циљу стварања свестране личности у „друштву знања”.

С обзиром на то да је музичка литература за образовање учитеља и васпитача предшколске дјеце недовољна и увијек тражи освјежења, с вјером у квалитет првог издања, те акцентујући да се ради о иновативном и јединственом дидактичком средству с посебним задовољством *Универзитетски уџбеник вокално-инструменталне настава/музике* препоручујем на кориштење.